

Вимога споживача про заміну товару неналежної якості за його наявності підлягає негайному задоволенню, а в разі необхідності перевірки якості товару - протягом 14 днів або в інший термін за домовленістю сторін.

Стосовно товарів, на які гарантійні терміни не встановлено, споживач має право пред'явити продавцю (виготовнику, виконавцю), відповідні вимоги, якщо недоліки були виявлені протягом шести місяців, а стосовно нерухомого майна - не пізніше трьох років від дня передавання їх споживачеві.

Захист прав споживачів, передбачених законодавством, здійснюється судом. Однак при захисті своїх прав споживачем, виникає проблема у тому, кого можна вважати споживачем.

Верховний Суд України, аналізуючи судову практику з розгляду цивільних справ про захист прав споживачів за 2009-2012 рр., зазначив, що Закон України «Про захист прав споживачів» не містить критеріїв розмежування використання товару для особистих потреб із використанням його у підприємницькій діяльності чи виконання обов'язків найманого працівника.

Непоодинокими є випадки, коли суб'єкт підприємницької діяльності придбав товар з метою майбутнього використання у підприємницькій діяльності, але через певні обставини фактично використовував для власних побутових потреб, або навпаки. Тому при вирішенні питання про можливість застосування до спірних правовідносин положень Закону, судам потрібно з'ясувати, для яких цілей використовується придбана продукція: особистих потреб фізичної особи чи її використання пов'язане із підприємницькою діяльністю фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності.

Тобто дія Закону не поширюється на випадки придбання товарів, користування послугами громадянином лише для підприємницької діяльності або підприємствами, установами, організаціями.

Слід також зауважити, що не є споживачами в розумінні Закону фізичні особи, які придбавають продукцію в магазині оптово-роздрібною торгівлі для власного споживання, користуючись при цьому ідентифікаційними картками підприємств. У цьому випадку встановлюється той факт, що покупцем є підприємство або фізична особа - підприємець, саме тому при розрахунках, окрім фіскального чеку, кожному покупцю видається податкова накладна, яка є документом бухгалтерського обліку.

Як бачимо встановлення факту статусу фізичною особою споживачем є важливою передумовою захисту її порушуваних прав.

Таким чином, в разі доведення того факту, що продукція придбана фізичною особою-підприємцем використовується не в підприємницькій діяльності, а для особистих потреб, на таку особу розповсюджуються права передбачені Законом України «Про захист прав споживачів».

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ

Прудивус В.Г., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Нескороджена Л.Л.

На сьогоднішній день стан дотримання прав та свобод людини в Україні залишається досить складним. Не зважаючи на прийняття нових, та здавалось, більш ефективних нормативно - правових актів, ми можемо спостерігати серйозні порушення громадянських, політичних, соціальних, економічних, культурних прав та свобод особи.

Нажаль, більшість прав і свобод людини та громадянина все ще не стали в Україні реальною цінністю. Це зумовлює актуальність моєї теми.

Україна потребує нових підходів до побудови державної політики з урахуванням інтересів споживачів, за участю громадських об'єднань споживачів, молоді та досвідчених лідерів споживчого руху.

Хотілося б звернути увагу на законодавство у сфері захисту прав споживачів. На сьогодні в Україні діють понад 30 законів та підзаконних нормативних актів, прийнятих для захисту прав споживачів. Насамперед права споживачів захищає Конституція України, стаття 42 якої проголошує: «Держава

захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Сприяє діяльності громадських організацій споживачів.»).

В Основному законі України закріплено одночасно чимало норм, які прямо або опосередковано стосуються питань захисту прав і інтересів споживачів.

Відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 року № 1023-ХІІ: Законодавство про захист прав споживачів складається з цього Закону, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та інших нормативно-правових актів, що містять положення про захист прав споживачів.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж передбачені законодавством України про захист прав споживачів, застосовуються правила міжнародного договору.

Політика України щодо захисту прав споживачів повинна стати важливим чинником ефективного розвитку ринку, що забезпечує вплив уряду на повсякденне життя, сприяє підвищенню добробуту споживачів.

Нажаль, в реальному житті українського споживача все виглядає значно інакше. За словами Голови Держспоживінспекції України Сергія Орехова, тільки за 2011р. від споживачів надійшло 68 тис. скарг на неякісні товари та послуги. За результатами незапланованих закупівель товарів з ініціативи Голови КМУ, проведених у 2012р., на полицях супермаркетів виявлено не тільки велику кількість неякісних товарів м'ясо-молочної групи, а й факти шахраювання навіть з продуктами дитячого харчування.

Причиною цього, я вважаю відсутність фінансування проведення заходів з боку державних органів контролю. Лише після ухвалення Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» та заходів голови КМУ вперше з бюджету країни були виділені кошти на проведення лабораторних досліджень за результатами перевірок. Та у 2013 р. мало збільшитись фінансування на проведення аналізу споживчих ринків на предмет дотримання законодавства про захист прав споживачів.

На сьогодні аналіз вітчизняних ринків товарів свідчить, що існують суттєві порушення щодо якості взуття, побутової техніки, надання житлово-комунальних послуг, споживчих кредитів, продажу товарів і послуг через Інтернет. Дитячих іграшок і т.д.

Звичайно в Україні проводяться заходи, націлені на поліпшення якості товарів та послуг, покращення обслуговування споживачів. Так, починаючи з 2001р. проводиться Всеукраїнський конкурс якості продукції – такі як, наприклад, «100 кращих товарів України» та інші.

Отже, Україна, маючи достатню нормативну базу для забезпечення прав споживачів, досить відстає від європейських держав.

Необхідне впровадження нових підходів до розуміння споживчої політики та реалізації прав споживачів, а також неодмінне вдосконалення законодавства.

Діяльність Держспоживінспекції України та її територіальних органів повинна бути спрямована а регулювання відносин між виробниками та споживачами, покликана вирішувати всі питання у сфері захисту прав споживачів.

ПРАВО ГРОМАДЯН НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Павлюк І.О., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: К.Ю.Н., професор кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Геліч Ю.О.

Згідно зі статтею 42 Господарського кодексу України: «Підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку». Відповідно до цього можна виділити наступні ознаки